Център на НПО
в Разград

Проект „ПРАВОСЪДИЕ БЛИЗО ДО ХОРАТА: втора фаза”

Изх. № Ц-19/21.01.2014г.

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГРАД СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ И ВЪПРОСИ

КЪМ КАНДИДАТ ЗА АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РАЙОНЕН СЪД- СИЛИСТРА

Росен Димитров Костадинов – административен ръководител – председател на Районен съд – Силистра.

На основание чл.7 от Правила за избор на административни ръководители на органите на съдебна власт по чл. 167, ал.1, т.2-4 от ЗСВ.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

През 2010г. Районен съд – Силистра беше обект на гражданско наблюдение в рамките на проект „Правосъдие близо до хората”[1], финансиран от фондация „Америка за България”[2].

Сдружение “Център на НПО в Разград“ познава дейността на Районен съд – Силистра от 2010г., когато осъществи проект за гражданско наблюдение на съдилища в Северна България по прилагането на новоприети и изменени закони и достъпа на уязвими групи до правосъдие. Предмет на мониторинга бе и поведението на магистратите, съотнесено към Кодекса за етично поведение, който те трябва да спазват, както и наличието или отсъствието на конфликт на интереси на служителите на Темида в рамките на съдебната система.

[1] www.watch.ngo-rz.org

[2] http://www.americaforbulgaria.org/page/home
Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Ние издадохме доклад с резултатите от проведено гражданско наблюдение на окръжни и районни съдилища в 4 градове: Попово, Разград, Силистра и Шумен.[3] В резултат от проведеното наблюдение на Районен съд – Силистра, установихме:

„Общ анализ: *Наблюдава се видим напредък в работата на съда. Въведена е система за случаен подбор и разпределяне на делата. Интернет-страницата на съда е актуална и функционална с много информация. Входът на съда е оборудван със скенер за идентифициране на оръжия и други опасни метални предмети. На входа на палатата е монтирана информационна система, която указва залата и номера на делата за съответния ден. Съдии и участници водят съдебния процес безпристрастно и спазват процедурите по наблюдаваните закони.*

През периода на наблюдението няма данни за наличие на конфликт на интереси, нито сигнали за нерегламентирани контакти на магистрати с компрометирани лица. Всички магистрати от Районния съд са публикували декларации за конфликт на интереси на интернет-страницата на ВСС. Етичното поведение на магистратите от Районен съд - Силистра е налице и в съответствие с изискванията на Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

Архитектурната външна среда е достъпна за хора с трайни физически увреждания, а вътрешната среда е достъпна за тази група хора до първия етаж от сградата. Вторият етаж от сградата е напълно недостъпен за хора с увреждания. Необходими са още усилия относно предоставянето на достъп до съдебни заседания на хора, неспособни да изразят свободно волеизлеянията си.

Съдебната администрация в Силистра има нужда от по-усилена работа по предоставянето на достъп до информация на уязвими групи, неспособни да изразяват ясно волята си. В Районен съд – Силистра не се провежда жребий за определяне на основни и резервни заседатели за участие в съдебни състави. Заседателите не преминават обучение за запознаване с приложимите закони и съществува известно напрежение със съдебната администрация.”[4]

Гражданско-процесуален кодекс

Наблюдаваните граждански дела са започвали в рамките на посоченото време. При едно от наблюдаваните брачни дела по реда на глава 26 от ГПК, през месец май 2010 прави впечатление, че страните в процеса са в добронамерени отношения и желаят разводът им да бъде постановен по-бързо. Съдията не е одобрява внесеното споразумение, в частта за издръжката с мотива, че противоречи на закона, поради което се стига до корекция в тази част на споразумението. В съдебното заседание съдията е продиктувал на съдебния секретар изцяло споразумението, промяната в което е била само в частта за издръжката и допълнено относно личните вещи. В други бракоразводни дела, когато е имало корекции по споразумение, съдиите закриват заседанието и приканват страните след определен период от време (обикновено 1 час) да подпишат споразумението пред съдията, подготвено и оформено от съдебния секретар.

Изводи:

---

[3] Вж. „Граждански наблюдател 6”, http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item13.html

[4] пак там, с.63.

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. “Освобождение” 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

- *Съдът може да бъде причислен към съдилищата, които са претърпели качествена промяна към по-добро, относно прилагане на ГПК (който е сравнително нов);*
- *Заседанията по наблюдаваните граждански дела се водят точно и навреме;*
- *Не са установени пропуски и противоречия при прилагането на ГПК по време на наблюдаваните съдебни заседания;*
- *Районен съд - Силистра работи с необходимата отговорност спазвайки нормите на ГПК."*[5]

Наказателно-процесуален кодекс

Процесите следват предвидената последователност в НПК. Участниците в заседанията – съдии, прокурори, адвокати показват познание за процеса и правораздаването. Изключение е забелязано по дело от НЧХ №159/2010г., когато адвокат на тъжителя е поискал даване ход на делото срещу непълнолетен, без той да има защитник (договорен или служебен), което е недопустимо според разпоредбата на чл. 94, ал.1, т.1 от НПК. При наблюдаваните наказателни дела от общ характер са участвали съдебни заседатели. Прави впечатление тяхното внимание към казусите по време на заседанията, но не е забелязан случай, в който те да задават въпроси.

Съдиите имат професионално поведение в съдебната зала - взискателни, сериозни, респектиращи, поддържат реда. Съдебните дела започват в посоченото време. Прокурорите се позовават точно на законите на Република България и предявяват искане за възпитателни мерки, а не само за наказателни, което е работещо за превръщането на хората, допуснали отклонения от нормите и законите да намерят и преосмислят мястото си в обществото.

Според председателя на съда Росен Костадинов в град Силистра има адвокат, който е спечелил три съдебни дела пред ВКС за наложени глоби. Според него не може нарушение на адвокати да се санкционира по НПК, защото после горестоящият съд ги отменя. Практиката на ВКС в тази посока влияе негативно на съдиите от районните съдилища да правят опити да дисциплинират различните участници в съдебните процеси, включително и адвокатите за задължително обличане на тоги.

Изводи:

- *Забелязва се промяна в защитата от страна на служебните защитници – насочена към подобряване на работата им в полза на клиента;*
- *При две от делата, адвокатите са без тоги, което е в противоречие със задълженията на адвокатите, визирани в Закона за адвокатурата*
- *Няма установени проблеми или несъответствия при прилагането на НПК."*[6]

Закон за съдебната власт

Магистратите от Районен съд- Силистра спазват задължението си за решаване на разпределените им дела и преписки в законоустановените срокове. Няма

[5] Вж „Граждански наблюдател 6", с.64: http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item13.html

[6] Пак там, с.64.

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

данни за предварителни становища от страна на съдии и съдебни заседатели, относно възложените им дела, както и становища по дела, които не са им възложени. Ако се установи, че програмата е работеща, от месец септември т.г. тя ще бъде прилагана за подбор на основни и резервни съдебни заседатели. В момента съдебните заседатели се определят по поименен списък на ротационен принцип, без да е ясно какво означава това и как е регламентирано.

Изводи:

- *Информационната система е много добре изградена – електронни информационни екрани са монтирани пред всяка зала и на входа на съдебната сграда;*
- *Всички съдии и прокурори в наблюдаваните съдебни процеси спазват чл.102, ал.3 от ЗСВ, за разлика от адвокатите, които не винаги са с изискуемото облекло - тоги;*
- *Предстои тестване и прилагане на компютърна програма за подбор на основни и резервни съдебни заседатели, но не е посочен конкретен срок."*[7]

Закон за закрила на детето

Наблюдението отчита следването на държавната политика за връщане на детето в семейна среда. При наблюдаваното през месец април 2010г. дело, детето, обект на процеса, е настанено в дом за медико-социални грижи. Съдът е взел това решение, поради невъзможност на родителите за определен период от време да полагат необходимите за детето грижи. След изслушване на страните и след запознаване с доказателствата за отпадане на основанието (невъзможност за полагане на грижи), съдът постановява връщане на детето в семейна среда. Съдиите споделиха, че системата за закрила на децата е много тежка, но няма алтернатива за тази група в риск. Родините и близките не искат да се грижат за тези деца. Зачестяват случаите, в които социалните служби прекратяват настаняването в домовете. Дванадесетте мерки в Закона за закрила на детето не работят и ефектът от тях е доста спорен.

Изводи:

- *Съдът отчита необходимостта от спокойна среда и грижа за детето, като преценява неговия интерес.*
- *Вниманието на обществото трябва да бъде насочено към проблемите на семейството и децата, които са отговорност на родителите, а след това и на държавата.*

Закон за защита от домашно насилие

През тримесечния период не са постъпили и образувани съдебни дела по Закона за защита от домашното насилие. Наблюдението не може да даде обективно мнение по приложението на Закона за защита от домашно насилие. Няма напредък в сравнение с наблюденията от 2007г., когато констатирахме: „Психологически бариери спират търсенето на съдебна справедливост в случаите на домашно насилие. Проучването показва, че жертви на насилие отказвали да завеждат дела по тези

[7] Вж „Граждански наблюдател 6", с.65: http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item13.html

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

способ независимо, че адвокатите ги съветват точно това. Лицата претърпели агресия в дома, в болшинството случаи жени, предпочитали да съдят съпрузите си по Семейния кодекс, който поставя под въпрос брака им като цяло." Според специалисти в град Силистра има добра система за превенция на домашното насилие.

Закон за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси

При проучване в интернет-страницата на Висшия съдебен съвет установихме, че все още не са публикувани декларациите на двама новоназначени магистрати в Силистра – съдия Галина Василева и съдия Петър Петров. Според чл.13, ал.1 от ЗПРКИ лице, заемащо публична длъжност, подава декларацията по чл.12, т.1 в 7-дневен срок от назначаването му. Според информация от Районен съд - Силистра двамата съдии са подали декларации. Администрацията на съда е изпратила декларациите за публикуване на страницата на ВСС, но не е ясно защо тя не е обявена."

Изводи:

- *Единствено в Районен съд – Силистра държавният съдебен изпълнител и съдията по вписванията са публикували декларации по реда на ЗПРКИ, видно от интернет-страницата на Висшия съдебен съвет.*
- *За двама от новоназначените съдии от Районен съд – Силистра – Галина Василева и Петър Петров, няма публикувани декларации по чл.12, т.1 от ЗПРКИ."*

Кодекс за етично поведение на българските магистрати

Наблюдаваното поведение на съдиите и съдебните състави в Районния съд в Силистра е етично, обективно и вдъхващо респект към институцията, която представляват. Не се забелязва фамилиарничене или пристрастност. Съдиите влизат и излизат от залата без да се спират да разговарят с адвокати или страни по дела. Съдебните заседатели също пазят дистанция и не разговарят с хората пред залата преди или след заседанията.

Извод

- *Няма установена информаци в публичното пространство за връзки на магистрати с компрометирани лица.*
- *Съдиите и съдебните състави работят безпристрастно и обективно."* [8]

"Общата оценка на гражданското наблюдение по приложението на новоприети и изменени закони е „Много добър 5". *Наблюдението на гражданските дела показа спазване на съдебните процедури по ГПК. Наблюдението установи, че много граждански дела се насрочват в един и същ час за разглеждане едно след друго. Това създава неудобство за гражданите и закъснения за началото на следващите по график съдебни заседания, струпване на много хора пред залата, които чакат разглеждането на своето дело. За периода са наблюдавани 17 наказателни дела, водени по НПК."*[9]

[8] Вж „Граждански наблюдател 6", с.65-66: http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item13.html

[9] Пак там, с.66.

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

Според нас Районен съд – Силистра е изпълнила препоръката ни да не се насрочват съдебни заседания за разглеждане в един и същ час, за да се преустанови практиката за закъснения на началния час за разглеждане на насрочено съдебно дело. Според годишния отчет на Районен съд – Силистра за 2012 година[10]: **„***За оптимизация на работата на съдиите и ефективното използване на трите съдебни зали е издадена заповед на административния ръководител, така се избягва насрочването по едно и също време на множество съдени заседания и прекомерната претовареност на съдебни секретари, за да не им попречи да пропуснат процесуалните срокове.”*

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

- За да повиши доверието на гражданите към съда в Силистра, бихме предложили за следващия петгодишен мандат на Председателя на Районен съд - Силистра декларациите по ЗПУКИ на всички съдии и съдебни служители да бъдат публикувани и в интернет-страницата на съда.
- Районен съд – Силистра би повишил достъпа до информация на гражданите и би осигурил равен достъп до правосъдие, ако бъдещият председател публикува в интернет-страницата на съда раздел 5 от Закона за държавните такси – основанията за освобождаване от заплащане на държавни такси.
- Бихме предложили да се допълни текста на Концепцията на кандидата Росен Костадинов с ясни и структурирани мерки, модерни решения и срокове за изпълнение.

[10] Вж Годишен отчетен доклад за 2012г. на Районен съд – Силистра, с.4: http://www.srs-bg.com/

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. “Освобождение” 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

ВЪПРОСИ КЪМ Г-Н РОСЕН ДИМИТРОВ КОСТАДИНОВ – АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РАЙОНЕН СЪД – СИЛИСТРА.

1. **По темата "Етично поведение и конфликт на интереси":**
   - *Приемате ли за допустимо магистрати, които са съпрузи да работят в един съдебен район (на районно, окръжно, апелативно и върховно ниво) и да се явяват по съдебни дела? Моля, обосновете отговора си!*
   - *Как бихте коментирали концентрацията на семейства и роднини в съдебната система – **корупционна практика непотизъм, синдрома "семейно правосъдие"** или българският модел "майка - съдия, баща - прокурор, дете – адвокат, брат – нотариус; съпруг – съдия, съпруга - прокурор"?*
   - *Защо според Вас, във Ваша декларация по ЗПУКИ от 2009 година, публикувана на страницата на ВСС, сте посочили обстоятелство за дължим потребителски кредит към Уникредит Булбанк в размер на 13 000 лв, а в публикуваната в страницата на ВСС Декларация за имотното състояние, сте посочили различен размер - 17400лв на същия дължим потребитески кредит? Моля, пояснете!*
   - *По време на гражданското наблюдение на съдилища в различни градове установихме, че съдии и прокурори не посочват конкретните размери на банковите кредити/заеми в декларациите си по ЗПУКИ. Според Вас, какво е необхдимо да се направи, за да се насърчи положителна практика по този важен въпрос?*
   - *Според Вас има ли необходимост от усъвършенстване и промяна в Кодекса на етичното поведение на българските магистрати?*
   - *Каква е Вашата позиция - одобрявате ли съдии и прокурори да членуват в тайни общества - масонски ложи, рицарски ордени; да ходят на ловни излети (лов и риболов) с политици и бизнесмени със съмнителна репутация?*
   - ***Според Вас, влияе ли непотизмът или "семейното правосъдие" на резултатите от прокурорските решения/актове? Моля, обосновете отговора си!***
   - *Според Вас, приемливо ли е магистрати да получават значителни дарения със съмнителен произход или кредити от децата си или частни фирми? (например прокурор Галя Гугушева, съдия Веселина Тенева)*

2. **По темата "Случайното разпределение на постъпилите съдебни дела и публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата":**

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

- *Ако бъдете избран за административен ръководител, как ще разпределяте преписки сам на себе си - ще участвате ли в системата за случайно разпределение?*
- *Как ще гарантирате приложението на чл.9, ал.1 от Закона за съдебната власт за случайното разпределение на съдебни дела[11]?*
- *Според Вас справедливо ли е Висшият съдебен съвет приема проект за Единни правила и методика за приложение на случайното разпределение на дела за съдилищата, но възложи на Прокуратурата, ВКС и ВАС да изработят сами проект на правила, като вземете предвид разпоредбата на чл.9 от Закона за съдебната власт?*
- *Използва ли се програмата Word за разпечатване на резултатите от случайното разпределение при използване на Law Choice – ако да, тази разпечатка прилага ли се към съдебно дело като официален документ?*

3. **По темата "Натовареност":**
   - *Колко съдебни дела са били разпределени на Вас за разглеждане през 2013г.?*
   - *Какъв е бил процентът на личната Ви натовареност през 2013г.?*
   - *Какъв процент от общия брой разгледани съдебни дела (през 2013г.) сте приключили в тримесечен срок?*
   - *Какъв процент от общия брой разгледани съдебни дела (през 2013г.) в Районен съд – Силистра не са обжалвани?*
   - *Колко от разглежданите от Вас съдебни дела, постъпили за разглеждане през 2013г., все още не са приключили и какви са причините за това?*
   - *Какъв процент от всички разгледани съдебни дела (за 2013г.) в Районен съд - Силистра са заповедни производства (чл.410 и 417)?*
   - *Какъв процент от всички разгледани съдебни дела (за 2013г.) в Районен съд – Силистра са завършили със споразумения между страните?*
   - *Какъв процент от всички разгледани съдебни дела (за 2013г.) в Районен съд - Силистра са "разрешения" от дежурен съдия за позлване на средства от банковите влогове на деца (СК)?*

4. **По темата "Отчетност, публичност и прозрачност":**
   - *Бихте ли публикували на интернет-страницата на Районен съд – Силистра актове на Инспектората към ВСС за извършени проверки?*
   - *Моля, да споделите какво според Вас означава "достъп до правосъдие"?*

[11] Разпределението на делата се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределяне съобразно поредността на постъпването им

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

- *Ще публикувате ли договора с обслужващата банка на съда, каквато препоръка има в Доклада за гражданско наблюдение от 2013г.?*
- *Бихте ли споделили вижданията си за подобряване политиката за връзки с обществеността и интернет-страницата на Районен съд – Силистра?*
- *Какво е отношението Ви към съществуването на т.н. "бутикови" съдилища: например в градовете Малко Търново, Белоградчик, Ардино, Брезник, Гълъбово, Девня, Дулово, Елхово, Ихтиман, Кнежа, Костинброд, Луковит, Раднево, Мадан, Мездра, Пирдоп, Тополовград, Царево?*

5. По темата "Участие на гражданите в съдебната реформа":

- *Как бихте коментирали съществуването на гражданското участие в съдебната реформа – Граждански съвет към ВСС?*
- *Имате ли препоръки за подобряване механизмите на взаимодействие между Висшия съдебен съвет и Гражданския съвет?*
- *Бихте ли подкрепили прилагането на гражданско наблюдение във всички 350 органа на съдебната власт (съдилища, прокуратури, следствени отдели) на отделните йерархични нива – от районно до върховно?*
- *Как бихте коментирали прилагането на гражданското наблюдение на съдилища в България и резултатите от него?*
- *Бихте ли участвали в проекти за гражданско наблюдение на съдебната система?*
- *Какви важни теми от съдебната практика бихте препоръчали да включи гражданския мониторинг занапред?*

21 януари 2014г.

град Разград

Георги Милков

Председател на УС

Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа от 2004г. Осъществени са седем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. В момента реализира проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза", подкрепен от Фондация „Америка за България". Главната цел на проекта е да подобри отчетността, прозрачността и етиката в съдебната система в България чрез механизъм за успешно гражданско наблюдение на съда на

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

национално ниво. Центърът на НПО в Разград създаде през 2007г. Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България, в която участват над 65 неправителствени организации: www.watch.ngo-rz.org

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION
Фондация Америка за България С подкрепата на Фондация „Америка за България”

Фондация „Америка за България” подпомага развитието и растежа на динамичен частен сектор в полза на свободна и демократична България. Основана през 2008 година, Фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от Правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които Фондация „Америка за България” предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. “Освобождение” 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел./Факс: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org